

S. VAN DER LINDE e.a., *Roeping en Belofte*. Ons zijn en werken in de Hervormde Kerk, Uitgeverij Van Keulen N.V., Den Haag 1959, 189 blz. Prys in Nederland: Fl. 8.90 ingebind en fl. 7.50 met 'n ligte band.

Onder redaksie van prof. dr. S. van der Linde en prof. dr. H. Jonker en Ds. S. Gerssen word hier 'n negentien opstelle, deur verskillende skrywers, aangebied. Opstelle wat almal direk met die Kerk en met die werk van die Kerk te make het. Die tweede samebindende faktor is dat al die skrywers is, om die voorwoord te siteer: „één in hun liefde voor de gereformeerde belijdenis en voor de Herv. Kerk”. Hier kry ons dus 'n aantal skrywers wat in die gangbare spraakgebruik in die nederlandsse Kerk as behorende tot die „gereformeerde modaliteit” aangedui sou word.

Deur hierdie groep skrywers wat met hulle werksaamheid die Kerk bewus wil dien en wil bou, word 'n aantal belangwekkende artikels geskrywe. Van belang is, om nou maar 'n keuse te doen uit die lang ry, die artikel van Ds. J. J. Tigchelaar, *Kerk en Zending*. Hier word hoofsaaklik oor die „uitwendige zending”. Hoogs interessant is die opmerking oor die bybedoelings wat dikwels met die sending saamgegaan het sodat die sending soms tot 'n vervlakte en gesekulariseerde filantropiese besigheid gevord het. Hoe verwoestend dit werk, het ons hier in Suid-Afrika al meer as een maal ten duurste moes ondervind. Dit doen goed om

te hoor pleit dat ons in nugterheid, maar boweal in ernstige teologiese besinning helderheid oor die begrip „sending” moet kry.

Die sitaat uit Voetius dat die uitvoerder van die sendingsbevel Gods na vaste reël „Kerken en kerkelijke colleges, meestal in elkaars nabijheid en dan consistoriaal, klassikaal en Synodaal” is, is ’n waarheid wat tog telkemale onderstreping in ons teologiese denke verdien. Vrae begin egter ontstaan as die situasie tyd-ruimtelik begin verander en die „sendende Kerk” midde in die sendingsgebied self lê, en dan word hier nié bedoel dat die „genootskaplike sending” dan as oplossing selfs genoem moet word nie. Die vrae word meer veral as met Afrikaanse oë die sin op blz. 160 gelees word: „. . . het werk der zending geschiedt om te verdwijnen . . . om plaats te maken voor een eigen kerk.” Juis rondom hierdie begrip „een eigen kerk” het daar al heelwat stof opgewaai in die Afrikaanse teologiese wêreld en klink die uiteensetting van die skrywer nogal argeloos. Uiteraard kan nie verwag word dat die skrywer hom sou indink in die problematiek wat juis hier vir die Afrikaanse kerke lê nie. Tog sou ek die vraag wil stel dat as die skrywer so stellig neerlê op blz. 161 dat die sendende kerk die opkomende kerk onder die heidenvolk alleen selfverloënd moet dien, of dit nie óók selfverloënd is as die Afrikaanse kerke in plaas van die Bantoe in die Afrikaanse kerk op te neem, op *alle* vlakke steun en help om ’n eie Bantoe kerk met ’n eie kerkorde en Belydenis op grond van die H. Skrif te bekom nie? Of sou die filantropie wat volgens die skrywer so dikwels ’n groot rol in die hele benadering van ’n heidenvolk deur die Europeër speel, hierteen beswaar maak of sou dit méér as gesekulariseerde filantropie wees wat die buitelandse kerklike wêreld en skrywers so giftig teen die Afrikaanse kerke en hulle sending en hulle verhouding teenoor die Bantoe-christene laat reageer? Die verhouding sendende Kerk en Kerk wat as gevolg van die sending ontstaan word immers nie prinsipiëel deur die tyd-ruimtelike begrippe bepaal nie en daarom sou ’n breër beredenering van die alinea’s *Kerk of genootschap, Zending en Kerk, Kerk en Zending* hierdie artikel in ieder geval meer bruikbaar, meer prinsipiëel gemaak het. Maar indien die planne van die G.Z.B. om hier in Suid-Afrika sendingwerk te doen, sou deurgaans, sal daar seker ook ernstiger met hierdie aangeduide probleme geworstel word.

’n Tweede artikel wat die aandag van die resesent geboei het, was dié van prof. H. Jonker, *Kerk en Apostolaat* waar inderdaad behartenswaardige stellings gemaak word, terwyl die artikel van Ds. A. J. Jorissen, *Kerk en Jeugd* ook die belangstelling besig gehou het.

’n Bespreking van elke artikel in hierdie interessante boek is in ieder geval ’n onmoontlikheid. Ek wil graag hierdie werk aanbeveel. Dit sal die predikante van ons Kerk goed doen om met hierdie artikels kennis te maak en al hoof ons nie met alles saam te stem nie, prikkelend is die gedagtes tog!

A. D. PONT.